

CHWIŁA

Cena egzemplarza 12 Mk.

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I p.

Należność pocztową opłacać ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.234.

PRENUMERATA: Miesięcznie w Lwowie 29. Mk. — zamiejscowa 320 Mk. — zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednozp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuzp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 Mk., gratulacje i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk., najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedż: 8 — Mk., dużym drukiem podwójnie, psaki na straszach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Z powodu przesilenia rządowego.

(w). Rząd Witosa podał się do dymisji, a nie wiadomo jeszcze do tej chwili, kto będzie jego spadkobiercą. Rozpaczliwe położenie, w jakim znajduje się państwo dzięki dotychczasowej taktyce stronnictw, wyszukujących bez litości brak wewnętrznej konsolidacji organizmu państwowego dla uszczelnienia swych partyjnych pieczęci, tudzież dzięki dyktando polityce eksperymentów, domaga się koniecznie jakiejś radykalnej zmiany systemu i metody rządzenia. Potrzeba rządu, któryby nie był wyłącznie ekspozyturą jakiegoś stronnictwa, powołaną do urzeczywistnienia uchwalonego na jakimś zjeździe partyjnym programu, lecz któryby umiał z wiru sprzecznych interesów i dążeń wydobyc jednoczną, pozytywną myśl państwową, taką, któraby nie była tylko banim frazesem, nastrojonym na patryotyczną bitwę, ale któraby z atomizującego się coraz bardziej społeczeństwa zdołała stworzyć jedność, zdążającą do wspólnego, jasno wytkniętego celu.

Czy rząd taki się znajdzie? Nie widać jeszcze na horyzoncie oznak pozytywnej odpowiedzi na to pytanie. Kombinacje, które do dzisiaj wyłoniły się z chaosu stronnictw sejmowych, są tylko dalszym ciągiem dotychczasowych stosunków, są tylko tego chaosu wyrazem. Odbywają się targi i liczy się głosy. I gdyby się w końcu udało na tej drodze skleić ad usum chwili jakąś prowizoryczną większość i na niej oprzeć gabinet, to będzie to znów tylko frazad, jak poprzedni, zmuszony do lawinowania i ustawicznych kompromisów, skrepowany tysiącem zastrzeżeń i szukający beznadziejnie ścieżek tam, gdzie nowe drogi pośród skał leżą orzeźbia.

Trzy stronnictwa miały już sposobność wypróbować na organizmie państwowym skuteczność swych formuł programowych. Po krótkich rządach socjalnej demokracji ujęła ster w swe ręce narodowa demokracja a po niej znów stronnictwo ludowe. Ilością planów i zapoczątkowanych przez te trzy kategorie rządów reform możnaby swobodnie wypełnić dzieje kilku generacji, bez obawy, iż byłyby zbyt mało urozmaicone. I choć nie było nawet jeszcze czasu, by który z tych planów lub jakaś z tych reform zdołały się w poważnej mierze urzeczywistnić, a już i skutki ich widać z widzą historii o nich zarysowuje się dokładnie. Z zdziwieniem przypatruje się zagranica temu wszystkiemu, co się w Polsce od niespełna trzech lat dzieje i zrozumieć tego nie może. Czeka zatem i — na razie — nie ufa. Ale podczas gdy zagranica ma czas czekać, iż się sytuacja wyjaśni i z dzisiejszej rozterki w Polsce trwały stan wyłaniać się pocznie, — tymczasem w Polsce gra idzie o wszystko.

Za najbardziej powołane do ujęcia steru rządów mieni się dziś — faktem — stronnictwo narodowo-demokratyczne. Opierając się na dość poważnej liczbie głosów, jaką rozporządza w sejmie, wyciąga już całkiem otwarcie swe dłonie po osieroczone (po rządzie Witosa) portfolio, sądząc, iż przypaść jej winny już choćby dlatego, iż nie znaj-

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Wnioski komisji budżetowej. Żądania frakcji »Mizrachi«.

Karlsbad 13 września (tel. wł. — ht.) Wnioski komisji budżetowej, przyjęte z małymi poprawkami. Przedstawiciele frakcji »Mizrachi« zgłosili rezolucję, domagającą się ścisłego przestrzegania żydowskiej tradycji w publicznych instytucjach organizacyjnych, a to pod groźbą cofnięcia ewentualnych subwencji.

Wniosek ten wywołał burzliwe protesty z strony lewicy.

Wniosek na przejście do porządku dziennego nad wnioskiem frakcji »Mizrachi« uzyskał w imiennym głosowaniu większość 155 głosów przeciw 146 głosom.

Przedstawiciel frakcji »Mizrachi«, delegat Struck oświadczył, że frakcja jego głosować będzie przeciw przedłożonemu budżetowi i nie będzie współdziałała w akcji na rzecz »Keren Hajessod«.

Oświadczenie reprezentanta frakcji »Mizrachi« wywołało istną burzę wśród członków kongresu.

Prof. Weizman uczynił wniosek kompromisowy tej treści, że syonistyczna organizacja stoi na stanowisku religii, atoli nie narusza niczyjej indywidualnej wolności.

Wyniku głosowania nad tym wnioskiem oczekują z wielkim napięciem.

Frakcja »Mizrachi« głosi opozycyjnie przeciw wszystkim poycom budżetowym.

Wniosek starszego rabina Dra Chajesa.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Na wczorajszym posiedzeniu popołudniowym przewodniczył Louis Lipsky (Ameryka).

Delegat, starszy rabin dr. Chajes (Wiedeń) wniósł rezolucję pośredniczącą w sprawie postulatów frakcji »Mizrachi«. Lewica protestowała przeciw rezolucji dr. Chajesa, wstrzymała się jednak od głosowania. Wniosek dr. Chajesa przyjęto.

Oświadczenie reprezentanta frakcji »Mizrachi«.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Imieniem frakcji »Mizrachi« delegat Struck cofnął oświadczenie złożone na posiedzeniu przedpołudniowym.

Centrala Z. F. N. zostanie przeniesiona do Palestyny.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Sprawozdanie komisji palestyńskiej przedsta-

wił prof. Warburg. W dyskusji nad sprawozdaniem uczestniczyli delegaci: B. wer, Rufeisen i dr. Korngruen, żądając przeniesienia centralnego biura Z. F. N. do Palestyny. Wniosek ten wywołał żywe zadowolenie i przyjęty został wśród rzeszistych »Klasków«.

Rezolucje komisji politycznej.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Rezolucje komisji politycznej opiewają, jak następuje:

Kongres przyjmując do wiadomości deklarację Balfoura oraz odnoszące się do niej oświadczenia wszelkich mocarstw oczekuje realizacji deklaracji Balfoura przez stworzenie warunków w Palestynie dla stworzenia tamże żydowskiej siedziby narodowej.

Naród żydowski, posiadając dość sił, by dzieła tego dokonać, domaga się zatwierdzenia mandatu Anglii nad Palestyną, co zapewni rozwój kraju mimo luk mandatu.

Naród żydowski domaga się, aby przed zatwierdzeniem mandatu nie zaprowadzono w Palestynie konstytucji.

Kongres zakłada protest przeciw ostatnim wydarzeniom w Jaffie, jakoteż przeciw wstrzymaniu imigracji do Palestyny.

Kongres stoi na stanowisku, że uregulowanie sprawy imigracji do Palestyny jest rzeczą organizacji syonistycznej jako reprezentacji narodu żydowskiego.

Kongres zasądza się przeciw wydalaniu Żydów z Palestyny z przyczyn politycznych.

Kongres aprobuje krok poczynione przez egzekutywę wszechświatowej organizacji syonistycznej u rządu angielskiego w Londynie w sprawie ostatnich wydarzeń w Jaffie.

Nie bacząc na rezolucję lub gwałty z strony Arabów, naród żydowski zdecydowany jest stworzyć żydowską siedzibę narodową w Palestynie i wspólnie z Arabami kraj wspólnie z nimi zamieszkiwany doprowadzić do rozkwitu.

Kongres żąda wysiłku (dalszy tekst telegramu jest spaczony i zupełnie niezrozumiały — Przyp. Red.)

»Kaplansky dyrektorem »Keren Hajessod«.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Jak słychać zostanie Kaplansky (Poale Zion) dyrektorem »Keren Hajessod«.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Zakończenie obrad kongresu spodziewane jest we środę.

dzie się prawdopodobnie na razie niekiedy, któryby miał odwagę po nie sięgnąć. Poseł Głabiński, desygnowany przez narodową demokrację na premiera i ministra skarbu, pośpieszył się już nawet z publicznym ogłoszeniem swego programu państwa. Ex ungue leonem.

wypadku użyć tego porównania. Program posła Dra Głabińskiego mówi bardzo wiele w tem, co wyraźnie wypowiada, a nie mniej może w tem, co dyskretnie przemilcza. Przedwzrostkiem okazuje w nim poseł Głabiński, że w tych eksperymentach ma być

głównie pokrewny mu duchem b. minister Grabski. W szczególności nie musiałoby Polska pod jego rządami żalić się na brak eksperymentów walutowych. Spełnienie punktu programu, dotyczącego zmniejszenia ilości urzędników, które w zasadzie jest bezsprzecznie rzeczą bardzo pożądaną, dałoby p. Głabińskiemu, jako wiernemu stróżowi interesów swego stronnictwa, doskonałą sposobność zrobienia gruntownego obrachunku z ludźmi, przy czemby naturalnie i odżydzenie urzędów zrobiło gwałtowne postępy. Najbardziej jednak z wszystkiego wymowne jest w programie p. Głabińskiego zupełne przeliczenie wydatków na armię. O oszczędnościach na tem polu p. Głabiński nie wie mówi. Komu znany jest sposób myślenia narodowej demokracji na temat polityki wewnętrznej i zewnętrznej, wie, że przemilczenie to nie było wcale przypadkowe. Dla planów i aspiracji narodowej demokracji każda armia jest za małą.

O ileby rzeczywiście konstelacja polityczna uczyniła narodowych demokratów panami Polski — horoskopy byłyby niewesołe nie tylko dla Żydów. Nie ma może na całym świecie stronnictwa o tak destruktywnych, wyłącznie na negacjach opartych tendencjach, jakim jest narodowa demokracja w Polsce. Jej to jest dziełem, jeśli dziś Polska tak ciężko walczyć musi o drobne zaufanie zagranicy. Jakby wyglądało państwo po kilku miesiącach rządów narodowej demokracji, przewidzieć nie trudno.

Dotychczasowy przebieg przesilenia pozwala spodziewać się, że aspiracje p. Głabińskiego i Grabskiego na razie nie zostaną zasykowane.

Pellura rehabilituje się przed Kongresem syjonistycznym.

Warszawa. „Moment” donosi, z Karlsbadu, że rząd Ukraińskiej Republiki Ludowej (rząd Pellury) nadesłał Kongresowi gorące powitanie, w którym tyczy Kongresowi powodzenia w pracy, a narodowi żydowskiemu — jak najrychlejszego uzyskania niepodległości w Palestynie. W powitaniu swym rząd Ukraińskiej Republiki Ludowej apeluje do uczucia sprawiedliwości i prosi, aby nie czerniano go przed światem, ponieważ naród ukraiński nie ponosi winy za pogromy, które przeżyła ludność żydowska na Ukrainie.

Zwołanie żydowskiej konferencji emigracyjnej do Pragi.

Waryż. (Z. B. K.). Amerykański „Hias” i żydowska konferencja ratunkowa zwołują na 25. bm. konferencję do Pragi celem omówienia spraw związanych z emigracją żydowską. Najważniejsze problemy, jakie wejdą na porządek dzienny konferencji, są następujące: polityczne środki dla ułatwienia żydowskiej emigracji, przygotowanie żydowskich emigrantów do warunków ekonomicznych, jakie mają miejsce w krajach, do których emigrują, w szczególności przygotowanie do pracy na roli, założenie banku emigracyjnego, pomoc dla uchodźców itp.

Na konferencję zostają zaproszone wszystkie organizacje żydowskie, które są czynne na polu spraw emigracyjnych, jak również organizacje ratunkowe, które zajmują się akcją pomocy dla uchodźców. Do tego czasu zgłosiły gotowość udziału na konferencji organizacje emigracyjne i ratunkowe z następujących krajów: Stany Zjednoczone, Argentyna, południowa Afryka, Francja, Włochy, Czechosłowacja, Polska, Besarabia, Lotwa i Litwa.

Zapowiedziany przyjazd sowieckiej misji ukraińskiej do Warszawy.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Wczoraj bm. zapowiedziany jest przyjazd sowieckiej misji ukraińskiej.

Szósty dzień przesilenia gabinetowego.

Zamiast koalicji rozszerzenie zespołu stronnictw centrowych. — Kłopoty z wyszukaniem przyszłego premiera.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Istnieją wszelkie dane do przypuszczenia, że przesilenie gabinetowe zbliża się ku końcowi. Nie dlatego bynajmniej, że zespół stronnictw centrowych uchwalili dążyć do utworzenia gabinetu koalicyjnego. O ileby istniała bezwzględna dążność do jej realizacji, mogłaby najbardziej utrudnić porozumienie. Bo chociaż wszystkie, prawie frakcje sejmowe głośno wołają, że jedynym wyjściem jest koalicja, w rzeczywistości koalicji tej pragnie szczerze tylko łodosobniona koalicja, no i p. Federowicz. W rezultacie przyniosłoby to większość centrowo-prawicową, może nawet bez Piastowców. Natomiast wydaje się prawdopodobnym, że skończy się na rozszerzeniu zespołu stronnictw centrowych przez przysięgnięcie NPR., co wzmocniłoby centrum jeszcze o 25 posłów, pozwalając mu liczyć w sejmie na 180 głosów. Nie jest to wprawdzie większość bezwzględna, ale taka większość wobec życzliwej neutralności socjalistów stałaby się ipso facto niekonieczną.

Wielkie natomiast trudności zapowiadają się przy ustaleniu osoby prezesa nowego gabinetu. Pan Skulski, którego widziałby chętnie na tem stanowisku zespół, zajął stanowisko odmowne wobec uczynionej mu propozycji. Co do p. Dąbskiego wysuwanego przez Stajńczyków słychać głosy, że nie tylko Nar. Zjed. Lud. i K.P.K. nie kryją swych zastrzeżeń, ale także u Piastowców kandydaturę tę popiera podobnie tylko mniejszość. Mówiono również o obecnym ministrze Stęszewcu, ale i

ta kandydatura nie budziła entuzjazmu. Socjaliści zainteresowani, jak odnoszą się będą do rządu koalicyjnego, oświadczyli, że współdziałają swego w takim rządzie odmawiają oraz iż rząd, na którego kresie stałoby narodowy demokratę będą zwyczajali bezgłębicie. O ile zaś kierownictwo rządu koalicyjnego będzie nieendekkie, stopień swej opozycyjności uzależniają od zapatrywania mas robotniczych na program rządu.

Tęgowcy również powołując się na stanowisko socjalistów odmówili współpracy w koalicyjnym rządzie.

Zespół stronnictw centrowych podejmuje się utworzenia gabinetu.

Warszawa. (Pat.) Przedstawiciele zespołu stronnictw centrowych (p. p. Skulski, Federowicz i de Rosset) zakomunikowali dziś w południe panu marszałkowi Sejmowi następującą uchwałę: Wobec nieudania się próby utworzenia gabinetu pod przydykturą członka Z. L. N. i braku dalszej inicjatywy ze strony tych ugrupowań, które zajmowały stanowisko opozycyjne do rządu centrowego, zespół stronnictw centrowych widzi się muszony do podjęcia starań w kierunku utworzenia rządu, uważając za najbardziej wskazany w chwili obecnej gabinet koalicyjny. Zarząd zespołu zapyta kluby o ich stanowisko względem rządu koalicyjnego.

Odpowiedź delegata Polski na projekt Hymansa.

Genewa. (Pat.) (Od specjalnego korespondenta). Odpowiedź delegata Polski w sprawie nowego projektu Hymansa została temu ostatniemu doręczona we wtorek 13 bm. wieczorem. Odpowiedź ta opiewa jak następuje:

Wielmożny Panie Prezydencie. W odpowiedzi na Pańską notę z dnia 12 bm., oraz powołując się na moje pismo do Pana z tej samej daty, mam zaszczyt oświadczyć, co następuje: 1. Zważywszy, że rząd polski swoją notą z dnia 15 lipca 1921 przyjął rezolucję Rady Ligi z dnia 28 czerwca br. a akcentującą Pański projekt jako podawę do dyskusji pomiędzy delegatami polskimi i litewskimi, jak również zważywszy, że rezolucja ta pozostaje nadal w mocy, rząd polski nie widzi żadnej racji do zmiany swego stanowiska. 2. Na skutek powyższego rząd polski jest gotów jak to już oświadczył 15 lipca br., natychmiast wznowić bezpośrednie rokowania na podstawie poprzedniego Pańskiego projektu i zgodnie z wyżej wzmiankowaną rezolucją Rady Ligi, oczywiście w tym przypuszczeniu, że rząd kowieński odwoła odmowną swoją odpowiedź, zawartą w jego notcie z 24 lipca br., jak również w przypuszczeniu, że równocześnie da on niezbędne zapewnienia co do zmiany swego stanowiska względem ludności polskiej na obszarze Litwy kowieńskiej, zgodnie z przedstawieniami poczynionymi przez rząd polski w piśmie do Rady Ligi i do Waszej Ekscelencji z dnia 16 czerwca br. 3. W powyższych warunkach zważywszy że nie ma żadnych danych do tego aby przejść do porządku dziennego ponad ostatnią wyżej wzmiankowaną rezolucją Rady Ligi, rząd polski jest zdania, że nie ma również żadnych danych do tego, aby wypowiadał swoją opinię już to co do nowego projektu układu, już to co do nowej metody proponowanej dla przyjęcia en bloc. Podp.: Askenazy.

Kwestya G. Śląska.

Genewa. (Pat.) W sprawie Górnego Śląska słychać, że pracy Rady Czterech prowadzone są bardzo gruntownie i że wskutek tego nie należy oczekiwać rychłego rozwiązania tej kwestyi. Oprócz materiału dostarczonego przez Polskę i Niemcy Rada Czterech powierzy fachowcom zbadanie sytuacji na miejscu. Badania te dotyczyć będą całego kompleksu spraw politycznych, gospodarczych i historycznych.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Dziennikarz francuski Benaud wygłosił odczyt o Śląsku, przyzem oświadczył, że wynik decyzji Ligi Narodów będzie miano stanów francuskich ujemny dla Polski.

Plany Niemców.

Bytom. (Pat.) Koła niemieckie na G. Śląsku wszczęły znowu działalność agitacyjną za udzieleniem G. Śląskowi autonomii, a w razie przychylniej decyzji w tym względzie Rady Ligi Narodów, wypowiedziały się za zmianą konstytucji rzeszy w tym kierunku, aby głosowanie za autonomią, przewidziane w 2 miesiące po rozstrzygnięciu, nie odbyło się wcale, lecz aby zaraz po decyzji Górny Śląsk jako samodzielne państwo związkowe wszedł w skład rzeszy niemieckiej.

Powody niżki marki niemieckiej.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Prasa warszawska podaje, że tendencja niżkowa marki niemieckiej w stosunku do marki polskiej zaznaczając się po raz pierwszy w chwili obecnej, nastąpiła skutkiem specjalnych zabiegów ministerstwa skarbu.

Czesko-słowacki minister zdrowia przyjeżdża do Warszawy.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Czesko-słowacki minister zdrowia Prochaska zapowiedział swój przyjazd do Warszawy w celu zaznajomienia się z organizacją służby zdrowia w Polsce.

Z Ligi Narodów.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Komisja Ligi Narodów uchwała rezolucję, iż w razie zatargu wojennego między dwoma członkami Ligi, Liga Narodów nie jest obowiązana do interwencji.

Genewa. (Pat.) Dzisiejsze posiedzenie Ligi Narodów było poświęcone wyborowi sędziów do stałego trybunału międzynarodowego. Po pierwszym głosowaniu przewodniczący ogłosił wynik następujący: Obecnych było 42 członków. Absolutna większość 22. Wybrani zostali: Altamira (Hiszpania) głosów 29, Alvares (Chilo) 24, Anzilotti (Włochy) 24, Barbosa (Brazylia) głosów 38, Rustamante (Kuba) głosów 26, Finleay (Anglia) głosów 29, Loder (Holandia) 24, Oda (Japonia) 29, Weiss (Francja) 30. W drugim głosowaniu oddano na kandydata Stanów Zjednoczonych Moore'a głosów 21, wobec czego ten został wybrany. Pozostaje do wyboru jeszcze jeden członek Zarządzone już przygotowania do trzeciego głosowania.

— 11 —

Żydzi w akcji pomocy dla głodzącej Rosji.

Paryż. (Z. B. K.) Żydowska światowa konferencja ratunkowa donosi, że włoski Czerwony Krzyż przyjął propozycję komitetu ratunkowego dla żydowskich emigrantów w Włoszech co do współpracy w akcji pomocy dla Rosji, którą to pomoc organizuje Czerwony Krzyż w Włoszech.

— 11 —

Jeszcze słów kilka o nauczycielach hirszowskich.

Nawiązując do wstępnego artykułu w Nr. 948 pt. „Uzasadniony protest” i art. pt. „Dola nauczycieli szkół hirszowskich”, postaramy się jasno wykazać, że te dwie kwestje w ścisłym z sobą stoją związku i że też traktować je należy pod jedną rubryką: „Żyd. szkolnictwo narodowe”.

Zauważyć jednak musimy, że to jak długo jest niemożliwe, aż w społeczeństwie nie zostanie wyrugowane to fałszywe i bezpodstawne mniemanie, że nauczyciele szkół bar-

Hirscha są asymilantami i aż to krzywdzące ich i szkodliwe im uprzedzenie ogółu żydostwa nie ustąpi przekonaniu, że wszyscy bez wyjątku są najlepszymi Żydami narodowymi i gorliwymi krzewicielami idei narodowej, że wychowywali i wychowują całe pokolenia żydowskie w duchu narodowym i zarazem — co przecież jest w intencji także i syonizmu i co się daje zupełnie pogodzić z zasadami tolerancji i miłości bliźniego — na lojalnych obywateli kraju i pożytecznych członków społeczeństwa. Jeżeli nauczyciele ci nie wystąpili dotychczas czynnie na arenie polityki narodowej i nie śmieli głośno przyznać się do idei coraz szersze kręgi zataczającego syonizmu, to przypisać to należy jedynie tej okoliczności, że w skład wszechwładnej kuratorji w Wiedniu weszły przeważnie szowinistyczne żywoty, asymilatorskie, które dyktowały zależnym od nich i „podwładnym” nauczycielom, jakimi mają się kierować uczuciami nawet poza murami szkolnymi. Wojna wszystko zmieniła. Fundacja nie zdołała przetrwać zniszczenia i przewrotu z lat 1914—1918, runęła i pogrzebała pod gruzami swoimi był około 150 rodzin nauczycielskich. Pozbawieni chleba i przyszłości, rozsypani po całej Polsce i poza jej granicami nauczyciele fund., znalazłszy, czy to chwilowe, czy stałe zajęcie w różnych gałęziach pracy umysłowej lub handlu i przemysłu, wybili się z pod jarzma przymusowego wyznania politycznego i jako ludzie wolni, niezależni, porwani prądem zdrowej idei narodowej nie zechcą zapewne zaprząć się w rydwan wrogiej im obecnie instytucji kuratorji, która, przeprowadziwszy konwersję częściową majątku fundacji na polską pożyczkę państw. rzuciła im — jak psu kość — nędzne „dodatki” (4000—6000 mp. mies.), z których absolutnie wyżyć nie można. Społeczeństwo nasze, wołając ustawicznie o szkoły narodowe, powinno zwrócić uwagę na ten odłam nauczycielstwa fund., darzyć tych doświadczonych, wytrawnych i około żydostwa wielce zasłużonych pedagogów większym łaskawym dotychczas zaufaniem, zająć się więcej jak dotychczas ich losem i zwerbować tych cichych, sumiennych pracowników na polu wychowania ludu żyd. do budowy szkolnictwa narodowego w dyasporze, — jak to się dzieje w Warszawskim, Lubelskim, Bałostockim itd., gdzie byli kierownicy i nauczyciele szkół hirszowskich są kierownikami żyd. szkół powszechnych, co prawda po-

większej części utrzymywanych przez Rząd ale też przez kahały i żyd. komitety szkolne.

Przy roztrząsaniu kwestji szkół hebr. nie wolno ominąć nie mniej ważnej kwestji szkoły ludowej, w której dzieci żydowskie nabywać mają wiadomości języków krajowych i innych przedmiotów naukowych, wchodzących w zakres szkół elementarnych. Staraniem komitetów lub stowarzyszeń przynajmniej w większych miastach i średnich miasteczkach powinno być, aby przy istniejących tam szkołach hebr. założona została pryw. szkoła powsz. dla chłopców i dziewcząt żyd. prowadzona i organizowana tak, by mogła wkrótce i bez przeszkody nabyć prawo publiczności. Do organizowania i prowadzenia takich szkół nadają się bezsprzecznie najlepiej emerytowani lub z służby przedwcześnie uwolnieni nauczyciele i kierownicy szkół bar. Hirscha, którzy mocą swojej długoletniej pracy zawodowej w szkołach wyłącznie żydowskich zdołają im nadać cechy szkół wzorowych, odpowiadających tak potrzebom ludności żyd. jak wymogom władz szkolnych krajowych.

Na pytanie, skąd czerpać środki na utrzymanie tych szkół, odpowiemy: z tych samych źródeł, skąd się czerpie środki na utrzymanie 50 szkół hebr. w kraju, — więc na razie z opłat szkolnych, z zapomogowych funduszy kahałów, stowarzyszeń i komitetów szkolnych, z funduszy amerykańskich (podobnie jak „Mitet”) a z czasem skoro szkoły odpowiadać będą — o co się też starać należy — życzeniom i wymogom miarodajnych w kraju czynników w sprawach kulturalnych i wychowawczych, to i Rząd w swoim dobrze zrozumianym interesie nie odmówi nam swojej pomocy materialnej.

Tym, a nie innym sposobem Żydzi b. Galicji przyjdą w posiadanie szkół żyd., o jakie się dotychczas ubiegają bezskutecznie.

B.

W sprawie pożyczki przymusowej.

(Dr. L. M.) Dziennik ust. Rz. p. I. 10/9 1921 l. 74. ogłasza cztery rozporządzenia wykonawcze do ustawy o państwowej pożyczce przymusowej, które — sprzecznie z uchwaloną rezolucją sejmową — wchodzi bezwzględnie w życie. W myśl uchwały sejmowej miały one wejść w życie w trzydziestym dniu po ogłoszeniu.

DR. WILHELM BERKELHAMMER.

Wrażenia z kongresu.

II. Przywódca.

Karlsbad, 9. wrześ. 1921.

Każdy ruch musi mieć przywódcę, widomą głowę na swoim czole. Żąda się nawet, że im ruch jest bardziej demokratyczny, tem konieczniej domaga się wodza i kierownika. Sama idea nie wystarcza do skoordynowania tysiącznych myśli i czynów na jednej linii wytycznej. Musi przyjść człowiek, któryby stał się bez reszty narzędziem idei, jej symbolem. Takiego człowieka rozumieją masy lepiej niż abstrakcyjną ideę i za takim człowiekiem — idą.

Po śmierci Herzla był osobistością tą dla ruchu syonistycznego Dawid Wolffsohn. Urodzony przywódca — aczkolwiek nie w gigantycznych rozmiarach swego poprzednika. Wolffsohn nie był wybitną inteligencją, ani wyjątkowym politykiem, ani wytwornym mówcą, a jednak miał w sobie coś, co stanowił Wodza. Owo fluidum, ową moc sugestywną, która podbija ludzi i zdobywa sobie ich serca.

Po śmierci Wolffsohna zdawało się, że ruchowi syonistycznemu zabraknie przywódcy. Mieliśmy wielu przywódców, ale żadnego — przywódcę. Na karlsbadzkiej sali kongresowej przekonujemy się atoli, że żywiołowa siła ruchu tworzy sobie poprzez wszelkie załamania i konflikty — swego Wodza. Można postawić niemal zasadę, że żywioło-

wość i żywotność ruchu (na tem właśnie polega, iż dany ruch zdolny jest każdego czasu i w wszelkich okolicznościach wydać przywódcę. Niezdolność w tym kierunku byłaby oznaką początku końca.

Chaim Weizmann opanowuje obecny kongres. Indywidualność jego wyciska dominującą piętno na wszystkich, co się (na kongresie i poza salą kongresową) odbywa. Ostateczne pytanie w każdej bez wyjątku kwestji poszczególnej brzmie: co na to powie Weizmann? Jeśli w pewnej sprawie skrytykuje się opinio communis, a zdanie Weizmanna jest odmienne, wówczas rozwiewa się w pach opinio communis, a ostaje się opinia... Weizmanna.

Postać zewnętrzna nie zdradza przywódcy wielkiego ruchu ludowego. Zgrabny, średniej tury, średniego wzrostu, rysy semickie, brunet, cera śniada, duża łysina, mała śpiączka bródka, angielski wąs, elegancki garnitur — typ żydowskiego docenta uniwersyteckiego.

Weizmann jest też profesorem czy docentem uniwersytetu w Manchester. A raczej był nim. Obecnie oddany jest całkowicie pracy syonistycznej, a żyje z pensji profesorskiej i prywatnego majątku.

Świątła dziennego nie ujrzał w krainie Albionu. Urodził się w Płsku. Po ukończeniu szkół był chemikiem fabrycznym. Jako taki przeniósł się do Anglii, gdzie w czasie wojny odkrył pewien wynalazek, dzięki któremu wszedł w kontakt z sferami tra-

dowemi. W r. 1917 uzyskał deklarację Balfoura.

Syonista jest oddawna. Wraz z Fejwlem i Buberem stworzył za czasów Herzla tzw. frakcję demokratyczną. Występował przeciw kierunkowi dyplomatycznemu, podkreślając moment kulturalny. Na XI. kongresie referował sprawę uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie.

Tempora mutantur. Obecnie jest wraz z Sokolowem symbolem polityki i dyplomacji syonistycznej. W chwili, gdy świat stał w płomieniach a gmach Turcji chwał się w posadach, ujął ster nawy syonistycznej w swe ręce. Nikt go do tego nie upoważniał — ani kongres, ani inna władza autorytatywna. Moment dziejowy kazał mu działać. Tylko moment dziejowy i głos własnej duszy powołują szeregowca na Wodza, a nie uchwały i rezolucje. Dziś jest Weizmann reprezentantem ruchu syonistycznego.

Gdy zabiera głos na plenum kongresu, nastaje atychmiast absolutna cisza. Weizmann mówi... Mowcą nie jest wybitnym. Nie mówi płynnie. Niemieckim językiem, którym się w debacie posługuje, włada słabo. Głos ma cichy i nie metaliczny. Ale — Weizmann mówi... W każdym słowie, w każdym geście, w każdym spojrzeniu żarzących się oczu czuć indywidualność, siłę, Wodza. Nie tylko, gdy w dwóch zdaniach miażdży Nordaua, a w jednym zdaniu druzgocze Brandeisa, ale także, gdy nieco z góry odzywa się do „przyjaciela Kaplanskiego” lub „przyjaciela Bubera”, a z ostrym wyrzutem

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Ostatnie występy

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza 1. 5.

Ostatnie występy

Dziś We czwartek 15. września o g. 8 wieczorem i w sobotę 17. września o godz. 3 popołudnia.

JUTRO w piątek, sobotę, niedzielę i poniedziałek 16., 17., 18. i 19. września o godz. 8 w. Pożegnane przedstawienia.

Na pograniczu dwóch światów

Premiera „Ten który jest polczkowany”

(DER DYBUK)
Sz. An-skiego.

szuka w 4 aktach Leonida Andrefewa.
Ułożone przez A. Morewsk ego.

Sprzedaz biletów codziennie w księgarni „Beth Israel”. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Rozporządzenia te są niezapewne, i zapowiadają ogłoszenie dodatkowych rozporządzeń. Wedle ogłoszonej taryfy, która jest progresywna, będzie pożyczka wynosiła przy

małutku 100,000	około 2 proc.
» 1.000,000	» 4 »
» 2.000,000	» 8 »
» 3.000,000	» 12 »
» 4.000,000	» 18 »
» 5.000,000 i wyżej	20 proc.

Dla dochodu z pracy nie ustanowiono jeszcze żadnej taryfy.

Pożyczka będzie płatną w dwóch ratach a mianowicie pierwsza rata w ciągu 60 po doręczeniu nakazu zapłaty, a druga w terminie później oznaczyć się mającym.

W Małopolsce obliczy się pierwszą ratę w ten sposób, iż u każdego podatnika pomnoży się ostatni wymiar podatku domowoczynszowego, płatnego i idealnego pobieranego we Lwowie przez 9, pobieranego w innych miejscowościach Małopolski przez 12, podatku gruntowego i domowo-klasowego pobieranego poza miastami i w małych miasteczkach przez 56, podatku domowo-klasowego w większych miasteczkach przez 28, powszechnego podatku zarobkowego przez 17, podatku zarobkowego dla przedsiębiorstw zobowiązanych do publicznego składania rachunków obliczonego w myśl § 100 austr. ust. o pod. osob. przez 90 i podatku rentowego przez 16.

Charakterystycznym jest, iż rozpr. te ani słowem nie wspominają, w jaki sposób będzie obliczona pierwsza rata przymusowej pożyczki w Poznańskim.

Rosiedzenie Rady miejskiej.

Lwów dnia 15 września.

Wczorajszemu posiedzeniu przewodniczył prof. Neuman.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego wniesiono m. in. następujące interpelacje:

R. Dąbrowiecki zapytuje prezydium miasta, czy wie o ostatnim rozporządzeniu dyrekcji lwowskiej kolei elektrycznych w sprawie żądania nowych fotografii do legitymacji szkolnych i co zamierza czynić, by w przyszłości zapobiec podobnym niepotrzebnym wydatkom, które z natury rzeczy godzą w ubogą ludność miasta. Interpelację przekazano komisji elektrycznej.

R. Thullie wzywa w formie wniosku nagłego prezydium miasta, by ze względu na niewykonanie ustawy o redukcji szynków zastanowionej wrzeczono na polecenie odnośnego ministerstwa w jaknajkrótszym czasie zwołała posiedzenie komisji antyalkoholowej. Wniosek przyjęto.

Z porządku dziennego referował sprawę kredytu na budowę kafilarni (zakład dla spalania padliny) wicepr. Stahl. Przyjęto wnioski w duchu referenta, a to, by zaciągnąć pożyczki w miejskim zakładzie kredytowym w kwocie 2 i pół miliona marek oraz przyjąć pożyczkę rządu w wysokości 800 tysięcy marek.

Wicepr. Chłamtacz przedkłada wniosek wzywający radę o rządzanie obywatelstwa honorowego zasłużonemu obywatelowi Bolesławowi Orzechowiczowi, który ofiarował miastu zbiór pamiątek historycznych mających się w pałacu Łozińskich przy ul. Ossolińskich. Otwarcie zbioru odbędzie się w przededniu „Targów Wschodnich”.

Wniosek wicepr. Chłamtacza przyjęto przez aklamację.

Sprawę podwyższenia opłat za wodę oraz sprawę podatku od ładunków kolejowych przywożonych do Lwowa i biletów od wagonów sypialnych referował r. Felszyn. W długiej i rozweklej dyskusji, która się rozwinęła nad referatami zabrał głos szereg radnych, z których socjalistyczni radni wypowiedzieli się przeciw podwyższeniu opłat za wodę.

W rezultacie uchwalono wnioski referenta tej treści, że opłatę za wodę podwyższono o 100 procent od czynszu pomieszkaniowego w r. 1914 podwójnie a o 25 proc. od czynszów sklepowych w r. 1914 potrójnie. W domach, w których się znajdują wodomierze, opłata wynosić będzie 30 mk. ośl i metra skubicznego.

Wniosek w sprawie domów, do których nie ma zastosowanie ustawa o ochronie lokatorów a także całą sprawę podatku od ładunków kolejowych przywożonych do Lwowa przekazano do ponownego rozpatrzenia komisjom.

W sprawie podatku od biletów od wagonów sypialnych uchwalono pięcioprocentowy podatek od kwoty, którą się płaci za dany bilet.

Po referacie r. Winiarza o pożyczce na cele adaptacji w teatrze miejskim prezydent Neuman odroczył posiedzenie na dziś, nie wyczerpując porządku dziennego.

Premiera w „Bagateli”.

Lwów, 12. IX. 1921.

„Wstydliva” — jednoaktowy żart sceniczny do znanego obrazu Roźnicka, wystawiła Dyrekcja „Bagateli” za wcześniej i to w dwóch kierunkach: raz, że bohaterka miała jeszcze wżyła się w rolę „Wstydlivej” a w tem nieprzygotowaniu dostrajały się dalsze osoby działające, powtórnie zaś dlatego, że nie ma jeszcze kamawaju, w czasie którego żart ten lepsze, a w każdym razie bardziej realistycznie może zrobić wrażenie.

A szkoda! bo rzecz sama jest niezła i wesola. Narzeczona (p. Bi alkowski), nie mogąc w inny sposób skłonić swego Romeusza (nazywa się tą nazą Bruno — p. Urbanowski), do zawarcia formalnego ślubu, zakrywając „ze zbytnej wstydlivosti” nos — i odsloniwszy w jego miejsce prawie wszystkie inne skarby, jakie posiada, udaje się wprost z maskarady do kawalerskiego mieszkania swego adonisa, — zawiadamiając równocześnie mężatkę, która stoi na przeszkodzie ślubowi i jej męża. Mężatka (pani Dębowa, czo wa) — wpada wśród rocy do mieszkania swego kochanka — a za nią jej mąż (p. Merański). Ukryta w łóżku uchodzi szczęśliwie przed katastrofą małżeńską a z wdzięcznością dla „wstydlivej” zostawia ją z kochankiem i wraca do męża; droga do ołtarza (sc. ex post...) otwarta...

Publiczność przyjęła tę nowość bardzo gorąco — a zapal jej wzrosł i niezawodnie na dalszych przedstawieniach, gdy artyści pozbywszy się niepokoju z powodu słabego przygotowania, będą grali lepiej i mówili naturalniej.

W dziale koncertowym (wprowadzonym, jak to ogłosił p. Sierpiński na życzenie „publiki”) najbardziej polubił się mały Kamiński, wywołując burzę okłasków monologiem „pico”. Obok niego świecił tryumfy pp. Wilkoszewska, Bidzanowska, Szpi neterówny — a z panów pp. Sliwiński i Sierpiński, któremu zalecam jednak, by baczył na strój gitary i zgodność tego stroju z „zakulisowym” fortepianem.

Akompaniament fortepianowy stale był za głosny.

Nowy program kończy nader zabawna farsa „Dziecko Olbrzym”, w której wykonaniu mać było znacznie więcej staranności niż w „Wstydlivej”.

Sala była dość zapelniona.

N. H.

Z sali sądowej.

Specjaliści od maszyn do pisania.

Radny miejski oskarżony o blatnictwo.

W drugim i ostatnim dniu rozprawy przeciw szajce złodziei i blatników nastąpiły przesłuchania świadków a to funkcjonariuszy policyjnych, którzy prowadzili dochodzenia oraz poszkodowanych. Zeznania tych świadków nie przyniosły żadnych nowych szczegółów. Po zamknięciu postępowania dowodowego uzasadniał oskarżenie prokurator Rusin, poczem przemawiali obrońcy. O godzinie 1szej w południe ogłosił przewodniczący wyrok, mo-

rozprawia się z Simonem i de L'emem. Zwłaszcza zaś, gdy lakonicznie oświadcza — świadomy swej wartości i doniosłości swego dzieła, — że gdyby naród żydowski oddał sprawie syonistycznej dziesiątą część — maasser — tego, co on — Weizmann — oddał, sytuacja przedstawiałaby się dzisiaj zgola inaczej.

Na „ławie rządowej” siedzi w środku obok Usyszkina. Nie jest jak Usyszkin surowy, ani jak Ruppin poważny, ani jak Zabotyński milczący. Często się uśmiecha, rozmawia, wychodzi. Nie wygląda wcale na „pana kongresu”. Ale jest nim w rzeczywistości.

Gdy mowa o wyborze nowej egzekutywy, gdy ogólnie wiadomo, że Usyszkin zachwiany, Zabotyński również a nawet i Ruppin — nie mówiąc o innych — jeżeli nie ulega wątpliwości: że Weizmann zostanie. On jest opoką i nadzieją obecnej polityki syonistycznej i ruchu syonistycznego wogóle.

W swej wielkiej mowie — formalnie obronnej, w istocie oskarżającej — nazwał się „der Strassenfeger” na drodze narodu żydowskiego do Palestyny. Dyplomacja ma torować drogę polityce, a polityka — kolonizacji. Weizmann nie widać w polityce celu. Uważa ją jednak w dzisiejszym świecie za nieodzowny środek do celu.

Jeśli tak jest istotnie — a niestety jest tak! — to i Chaim Weizmann jest nieodzowny dla narodu żydowskiego.

Czuje to kongres i w głębi zbiorowej swej świadomości pasuje Weizmanna na następcę Herzla i Wolffsohna. Le roi est mort, vive le roi!

Teatr żydowski

dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. —

11309

We czwartek 15. bm. o godzinie 7:30 wiecz.

PO RAZ SZÓSTY

DZEJKALE BLOFER

operetka w 3 aktach Joonga.

ca którego zasądzeni zostali za zbrodnię kradzieży osk. Denys na trzy lata ciężkiego więzienia, Pauer na dwa i pół roku, Dubno na półtora roku, Oleksów na rok, Danyluk na 15 miesięcy i Malinowski na 10 miesięcy ciężkiego więzienia. Resztę oskarżonych, między innymi i radnego Appa i jego syna uwolniono od oskarżenia dla braku dowodów winy.

Echa wojny polsko-ukraińskiej.

Lwów 15 września.

Drugi dzień rozprawy przeciw oskarżonemu Tkaczukowi i towarzyszą, przyniósł ciekawy zwrot. Oto po przesłuchaniu wszystkich świadków dowodowych, oskarżeni Tkaczuk, Oczebruk i Kowalczyk, przyznali się do czynu im zarzucanego. Według ich zapodań ataman Semeniuk, komendant miasta Sokala i odnośnego odcinka frontowego zawołał do siebie Tkaczuka i w formie rozkazu polecił mu wziąć z sobą sześciu żołnierzy, zaprowadzić aresztowanych Polaków do lasu w Ryszowie i tam ich zastrzelić. Wydając ten rozkaz Semeniuk oświadczył, że dwaj z nich zasądzeni zostali za szpiegostwo a dwaj znaleźli do organizacji powstańczych. Rozkaz miał być wykonany po cichu, żeby nie robić rozgłosu w mieście.

Oskarżony Tkaczuk tłumaczy się tem, że rozkaz atamana musiał wykonać, gdyż wszelka niesubordynacja była zagrożoną karą śmierci. Oskarżeni bali się Semeniuka, gdyż dnia poprzedniego zastrzelił na miejscu dwu żołnierzy ukraińskich za niewykonanie rozkazu danego im przez Semeniuka. Ataman Semeniuk był znany z swej srogości, zawsze był ubrojeny w broń palną i granaty ręczne.

Celem stwierdzenia tej obrony powołani zostali nowi świadkowie. W czwartek dalszy ciąg rozprawy.

—D—

NADESŁANE.

PRZEPROSZENIE. Niniejszem przepraszamy p. Feibischa Duhla za wyrządzoną Mu ciężką krzywdę. Czynimy to z uczuciem żalu.
11375 Molo i Mendel Bleichowie.

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wstrzymują się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez pogarcie jej w święto „Pesach i Sze-wuot“ aby i teraz poparta go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:

- 1) Józef Ebner we Lwowie, ul. Słoneczna l. 23, drukarnia.
  - 2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
  - 3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
  - 4) Firma M. Kleger we Lwowie, pl. Gólu-chowskich l. 7, w podwórzu.
- codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elev. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrót, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

DENTYSTA Dr. FRIED

Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej
róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elev. kliniki dermatol.
w Berlinie
powrót Lwów, Sykstuska 37, (róg Sławkiego).

W ochronie sierót żydowskich w Przemyślu jest do objęcia zaraz posada

nauczyciela lub nauczycielki.

Prócz płacy, wedle umowy, połączony jest z posadą wikt i mieszkanie z opałem, oświetleniem i obsługą. Oferty należy wnosić na ręce adw. dra Goldfarba w Przemyślu.
11398

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Czwartek 15 bm. o godz. 7:30 „Cyrulik sewilski“ gościnny występ D. Jarosławskiego i A. Wesółowskiego.

Repertuar Teatru Małego.

Czwartek 15 bm. „Zakochał“ komedia w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

— Trupa Wileńska. Zamiast »Pustej karczmy« odegrają Wileńczycy w piątek dnia 16. b. m. premierę »Ten, który jest policzkowan«, sztukę w 4-ach aktach z życia cyrkowego Leonida Andrejewa. Sztuka ta, tłumaczona przez A. Morewskiego, została po raz pierwszy wystawiona na scenie żydowskiej przez T. upe Wileńską, która ją obecnie odegra we Lwowie. Jest to jedno z ostatnich a ciekawszych arcydzieł wielkiego pisarza rosyjskiego, które ostatnio z wielkim powodzeniem zostało odegrane w Berlinie. Treść sztuki tej jest nowa i oryginalna, a wystawa tej ostatniej premiery Wileńczyków, obiecuje nam jeszcze jedno z rzędu zajmujących przedstawień, któreśmy mieli sposobność widzieć u Wileńczyków.

— »Dyablik« pocztowy. W prasie polskiej ustalił się zwyczaj, że błędy drukarskie, pochodzące z zaniedbania korektora lub nieuwagi zecera przypisuje się... »dyablikowi« drukarskiemu. Czytelnik, którego błędy drukarskie w czasie czytania dziennika zazwyczaj mocno irytują, uśmiecha się nazajutrz, jak małe dziecko, ilekroć z kroniki dowiadyduje się, że przyczyną jego irytacji był... »dyablik« drukarski.

Nas od dwóch dni nawiedza »dyablik« pocztowy przekręcając tekst telegramów z K. rlsbadu: Dotyczący referent łamie sobie głowę chcąc odcyfrować spaczony ustępy. Gdy usiłowania jego pozostają bez skutku, zasięga rady kolegów a gdy i oni orzekają, że nie rozumieją telegramu, przedkłada sprawę naczelnemu redaktorowi, który z swej strony czyta i myśli, czyta i myśli i... tyle wie co referent. Naczelnny redaktor decyduje krótko i węzłowato: napisać, że tekst był niezrozumiały.

Czytelnicy nasi uśmiechną się zapewne, gdy się dowiedzą z dzisiejszej notatki, że winę ponosi nie urzędnik, telegraficzny, lecz... »dyablik« pocztowy.

— Posiedzenie Rady miejskiej (ciąg dalszy śródowych brad) odbędzie się dz. 4 we czwartek o godz. 6 pop. w sali Rady.

— Konfiskaty. Skonfiskowane zostały: Nr. 162 645) czasopisma »Wpered« oraz Nr. 29 czasopisma »Batkiwsczyne« z dnia 18. b. m.

— Żydowski Robotniczy Związek Emigracyjny w Polsce. Dla uregulowania nader ważnej dla robotników żydowskich, kwestyi emigracyjnej stworzono żydowski robotniczy związek emigracyjny w Polsce z centralą w Warszawie.

Związek zajmie się wszystkimi sprawami emigranta od chwili opuszczenia domu aż do przybycia do miejscowości do której wędruje. W tym celu będą stworzone bura informacyjne i pośrednictwa pracy, będzie zorganizowana pomoc lekarska i prawnicza, zorganizuje się domy dla emigrantów, przesyłkę listów, materialną pomoc i t. d. Praca związku nosić będzie charakter czysto społeczny. Związek jest już legalizowany. Oddział lwowski przystępuje w najbliższych dniach do pracy.

— Z kroniki kradzieży. Do Zakładu Ochrony Dzieci przy ul. Chmielowskiego l. 18 dostali się nieznani złoczyńcy przez wycięcie szyby w oknie i wykradli zapas dziecinnych płaszczyków wartości 200.000 Mp

— Język żydowski w amerykańskim ministerstwie skarbu. Organ kowieński »Jüdische Stimme« donosi, że urząd dla spraw uchodźców przy Żydowskiej Radzie Narodowej w Kownie otrzymał list pisany na maszynie po żydowsku a wy-stosowany przez amerykańskie ministerstwo skarbu.

— Na modły świąteczne w synagodze Zakładu sierót, Janowska 34 wstęp będzie dozwolony tylko za biletami, które wydaje dyrekcja od 4 do 6 popołudniu.
11370

— Pianista N. Gorodziński laureat Moskiewski go Konserwatorium chlubnie znany w Rosyi prowadzić będzie kurs fortepianowy specjalnie dla Rosyan w Lwowskim Instytucie Muzycznym ul. Sobieskiego l. 4.
11386

— Wpisy w lwowskim Instytucie muzycznym na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego 4. Tamże informacje i prospekta.

Kurs koncertowy fortepianowy w lwowskim Instytucie Muzycznym prowadzi S. E. senberger, N. Kwincińska i W. Weber.

Seminaryum Muzyczne dla kandydatów na nauczycieli muzyki w szkołach państwowych utworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

Szkoła Operowa lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapelmistrza opery J. Lehrera.

Muzyczna Froebłowska Szkoła Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy.

Komunikat.

11407

Wskutek podwyższenia począwszy od 10. września 1921 kolejowej taryfy przewozowej o przeszło 100 proc. Magistrat w porozumieniu z urzędem badania cen i Subkomitetem opału M. ustanawia z wa nością od powyższego dnia następujące ceny węgla na opał domowy — uchyłając równocześnie treść tut. komunikatu w tej sprawie z dnia 3. b. m. L. 73909.

100 kg. węgla opał loco skład na Dworcu głównym	910 Mp.
100 kg. węgla opał loco skład na Gabryelówka	916 »
100 kg. węgla opał loco skład w mieście	946 »
100 kg. węgla opał loco z dostawą przed dom	950 »

Z życia gospodarczego.

Wiadomości gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Podwyższenie taryfy osobowej i towarowej.

Podwyższenie taryfy osobowej na polkach kolejach państwowych, które obowiązywać będzie od 1. października br., wynosi dla klasy III. 67 proc., dla klasy II. około 120 proc., a dla klasy I. 100 proc. Celem podniesienia dochodów z ruchu osobowego już w bieżącym miesiącu zarządziło ministerstwo kolejowe tymczasowe podwyższenie o 50 proc. we wszystkich trzech klasach z ważnością od 10 września 1921. Podwyższenie taryfy towarowej przeprowadzone zostało na pomocą zniesienia z ważnością od 10 br., najtańszych z klas tj. klasy VI. i VII. Wszystkie towary należące do tych dwóch klas przeniesiono do klasy V. a towary należące do klasy V. przeniesiono do klasy IV. Od dnia 1. października br. nastąpią jeszcze dalsze zmiany w klasyfikacji towarów, albowiem niektóre towary należące obecnie do klasy IV. przeniesione zostaną do klasy III. Ponadto zostaną także wydatnie podwyższone opłaty stacyjne a mianowicie:

w klasie I. z M. 3 — na M. 15.—
» » II. » » 3.— » » 10.—
» » III. » » 2.— » » 5.—
» » IV. » » 2.— » » 5.—
» » V. » » 2.— » » 5.—

za każde 100 kg.

Oprócz dokonanego już podwyższenia taryf kolejowych, należy się spodziewać w najbliższej przyszłości również wydatnego podwyższenia opłat celnych, albowiem Komitet celny Rady handlowo-przemysłowej uchwalił na ostatnim posiedzeniu dnia 6 br. podwyższenie dopłaty walutowej (agria) dla towarów luksusowych z 19.900 proc. na 44.900 proc., a dla wszystkich innych towarów nie znajdujących się na liście ulgowej z 14.900 proc. na 24.900 proc. Lista towarów luksusowych poddana jednak będzie rewizji ministerstwa przemysłu i handlu.

Ekspozycja towarów poszukiwanych w b. t. i. e.

Ministerstwo przemysłu i handlu komunikuje, że do Lotwy jest pożądanym wwoz naspęających towarów:

1. Ropa i produkty ropne.
2. Cukier i melasa.
3. Tkaciny bawełniane, wełniane i półwełniane.
4. Jedwab sztuczny, plusz, akramit.
5. Bielizna i trykotaże.
6. Kapelusze z wełny, filcu i aksamitu (czapki, fezy).
7. Maszyny rolnicze, przedalnicze, do agretury.

Amerykańskie ubiory robotnicze.

Ministerstwo Stanów Zjednoczonych za pośrednictwem Towarzystwa Polsko-Amerykańskiego w Warszawie, Nowy-Swiat 72, oferuje partję ubiorów robotniczych uszytych z 2.40 metra, materiału granatowego po 9.40 dolara za tuzin. Bliższych informacji zasęgnąć można w Towarzystwie Polsko-amerykańskim.

Targ na obuwie i skóry w Londynie.

Poselstwo angielskie w Warszawie komunikuje, że od dnia 3 do 7 października br. odbędzie się w Londynie targ na obuwie i skóry, który może ewentualnie zainteresować sfery kupieckie tej branży w Polsce. Próspekt tego targu, w języku angielskim jest do przejrzenia w Oddziale ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Eksploatacja kamieniołomów, gipsu i wapna.

Gm. Budzjów poczę Tyczyn obok Rzeszowa zamierza oddać do eksploatacji bogate pokłady gipsu i wapna będące jej własnością. Upoważnienie do petrakacji otrzymał od gm. poseł na Sejm Antoni Bomba w Budzjowie p. Tyczyn. We Lwowie może udzielić bliższych informacji inż. Władysław Kwa-

ziński ul. Leleweła 8. Ze względu na widoki rychłego podjęcia ruchu budowlanego na większą skalę należy eksploatację krajowych pokładów uważać za bardzo pożądaną.

Targi Wschodnie we Lwowie.

Zainteresowanie sfer handlowych Targami Wschodnimi we Lwowie rośnie w miarę zbliżania się terminu otwarcia w nadzwyczajny sposób. Wedle zgłoszeń, które do Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie codziennie napływają, przybędą na Targi Wschodnie liczne i bardzo poważne firmy nie tylko z Rumunii, Czechosłowacji, Austrii i Węgier ale także z Francji, Belgii i Holandii.

—000—

O giełdę drzewną.

Warszawa. (Pat.) W siedzibie centralnego związku polskiego przemysłu górnictwa, handlu i finansów odbył się wczoraj posiedzenie komitetu organizacyjnego giełdy drzewnej. Komitet wyłonił ze swego grona organ wykonawczy, który ma opracować statut giełdy.

—00—

Zamknięcie giełdy berlińskiej.

Berlin. (Pat.) Giełda berlińska została zamknięta. Jeszcze w bieżącym tygodniu należy się spodziewać dalszych ograniczeń giełdowych.

—11—

Wiadomości handlowe.

Lwów, 14. września 1921.

Chodorów 3125—3100 (V. em.), 3150—3125—3140—3150 3175, Nafta 2750—2775—2800, Pezet 1300—1275, Bk. Przem. 66), Karpalit 1725, Gafota 2100, Parowozy 1450. Berlin 41'50—41'75, marki niem. 38'50, kor. czeskie 50.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencja zwykła.

Płacono: Dolary ameryk. 4200, kanadyjskie 3600, marki niem. 39'50—40'00, leje rum. 3600, kor. czeskie 5200.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 14 września 1921.

Akcyje na sztukę (łącznie z kuponem bieżącym, (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda), o ileż żądano	
Bank akcyjny związkowy 280—44'30	
II. i V. emisyj 580 — —	
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700 — —
Bank hip. akcyjny 280—30	820 — —
Bank hip. zomol. 280—25	427 — —
Bank Małopolski 280—22'40	650 — —
Bank powszechny kred. 140—7	310 — —
Bank przemysłowy 280—25	640 — 680 —
Bank ziemsk. kred. 280—35	635 — —
Akcyje Tow. handl. i przem.	
Browary lwowskie 500—100	25007 — —
Tow. Chodorów 140—0	310 — 3200 —
Tow. skt. Karpalit —42	1700 — 1750 —
Cementowa Fabryka porcelany 140—	4000 — —
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa» 1000—25	— — —
Tow. skt. »Galicja» 140—301	15000 — —
Tow. Gafota ex 490—22'50	2050 — 2300 —
Tow. Górka 140—15'40	8000 — —
»Oikos» Zakłady przem. drzewnego 140—0	7500 — —
Warszawska Skł. akc. budowy »Parowozów» 1000—0	1425 — 1475 —
»Pezet», Pow. Zakłady budowlane 500—00	1250 — 1325 —
Pocisk. Zakłady amunic. 500—00	130 — —
Polski Glob 350—100	1200 — —
Polska Nafta 500—75	2700 — 2850 —
Polsk. Tow. handl. 500—21	1300 — —
Tow. Rakszawa 140—56	7000 — —
Zakł. el. Sierasz. wsz. em 140—5'50	2225 — —
Gal. Zakł. gór. Sierasa 140—0	6000 — —
Tow. Zieleniowski 140—20	9000 — —

Waluty.

Ruble carskie po 100 r. s.	450 — 500 —
» » » po 500 r. s.	200 — 250 —
» » » drobna	— — —
Ruble dumskie (po 1000)	50 — 70 —
» » » (po 250)	50 — 50 —
Ruble dumskie klerenki (po 40 i 20)	— — —
Karbowanica (po 1000)	3 — 5 —
Grzywny (po 100)	6 — 10 —

1 Frank franc.	280 — 310 —
1 Frank szwal.	600 — 650 —
1 £ Sterling	14000 — 15000 —
1 Dollar ameryk.	350 — 405 —
1 Dollar kanadyjski	3450 — 3860 —
Marki niem. (po 1000)	3850 — 4050 —
» » » (po 100)	3750 — 3950 —
» » » drobna	3650 — 3850 —
Lei rumuńskie (500)	3400 — 3700 —
Lei rumuńskie drobne	3300 — 3600 —
Liry włoskie	160 — 180 —
Czeskie korony	4800 — 5200 —
Korony austr. niem. stempowane	330 — 320 —

Dewizy

Wypłata na Londyn	14500 — 15500 —
» » » na Paryż	285 — 315 —
» » » na Zurych	620 — 670 —
» » » na Praga	4900 — 5200 —
» » » na Wiedeń	3100 — 335 —
» » » na Berlin	41000 — 41500 —
» » » na Nowy Jork	310 — 3950 —
» » » na Medyolan	160 — 180 —
» » » na Bukareszt	3600 — 3800 —

Rafa bankowy

Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 14. września 1921.

Marki niem. 40'40—40'45.
Belgia 308—300, Berlin 40'50—39'75
Gdańsk 40'50—40'00 Londyn 16300—1600, Paryż 815—810, Wiedeń 330—322'25,

NADESŁANE.

Wiktorya Raudówna — Tarnawa - Wyżna
Henryk Gleicher — Tureczki
zaręczeni we wrześniu. 11371

Kochanemu ko edze Adolfowi Hollenbergowi z okazji Jego zaślubin z p. Cecylią Goldwert zasyła serdeczne życzenia pomyślności i szczęścia
Dr. Alexander Rappaport 11369

Z okazji zaślubin naszej ukochanej kuzynki p. Gusty Mehlwurm z panem Salomonem Kirschnerem zasyła najserdeczniejsze gratulacje oraz życzenia harmonijnego współżycia.
Rodzina Gelbart. 11378

A. Friedenberga — Bolechow

F. Meilna — Kalusz

zaręczeni w wrześniu 1921 11381

Do zaręczyn kochanej s ostry Frydzy z p. Józefem Bachusem gratuluje serdecznie Maks Kofler narzeczoną 11379

Klara Zuckerman, Maksymilian Rosenberga
Śniatyn Strzy
zaręczeni 11. września 1921. 11385

Mos s Degen — Klara Turn

Skalat Iwanówka

zaręczeni w wrześniu 1921. 11391

Z okazji zaręczyn p. Mosea Degena z p. Klarą Turn gratuluje serdecznie Dawid Kasper. 11390

Bernard Wetz Klara Weiss

Dubrynów Brzeżany

11380 zaręczeni w wrześniu 1921

Zamiast kwiatów do zaręczyn naszej koleżanki p. Poli Rothenberg z kolegą Mościkiem Hirschem ofiaruje wraz z serdeczną gratulacją 10 drzewek w lesie Herzla na imię na żeczonych
Stowarzyszenie akad. »Tychyah» w Brodach 11389

Berta Gottfried Salomon Mann

Doroschoutz [Rumunia] Zaleszczyki

zaręczeni w sierpniu 1921. 11399

Komisyja Zyd. Fund. Narod. w Czortkowie gratuluje serdecznie swej gorliwej współpracownicy p. Sarze Schwebel z okazji Jej zaręczyn z p. Jakobem Wolfem. 11400

Z okazji zaręczyn p. Józefa Bachusa z p. E. Hoflerówną zasyłamy najserdeczniejsze życzenia Maks Keller z narzeczoną. 11408

DROBNE OGŁOSZENIA

ROŻNE.

Wzyczenie przyjmie na pomieszkaniu. Wiadomość Drelkurs, Balonowa 7 11357

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krakowska Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detalicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 - Mezanim. 11130

Odstąpię kancelaryę adwokacką na prowincyi. - Wiadomość z grzeczności u Ignacego Rudego, Rynek 41. 11267

Zawodowa pielęgniarka poszukuje pielęgniacy w prywatnych domach, wyjedzie także na prowincję. Zgłoszenia do Adm. pod »Siostry«. 11394

POSAD POSZUKUJA.

Zdolny piwowar liczący 55 lat z 36 letnią praktyką, z dyplomem szkoły browarniczej »Wormfiter Leman«, były samodzielny właściciel browaru w S. m. birsku poszukuje odpowiedniej posady w tym zawodzie. Wyjedzie też na prowincję. Adres L. Fischbein dla Wellera, Dubno. 11261

Zawodu rolnik, lat 21, szuka posady na folwarku żydowskim. - Zgłoszenia do Adm. pod »Rolnik«. 11295

Biegły korespondent i buchalter-bilansista poszukuje zajęcia na godziny popołudniowe. - Łask. zgłoszenia pod szyfrą: »Praktyka i studia« do Administr. »Chwila«. 11333

Urzędnik, rutynowana siła biurowa z praktyką dziesięcioletnią, zdolny korespondent polsko-niemiecki, ze znajomością buchalterii poszukuje odpowiedniego zajęcia. Obejmuje także posadę zarządcy lub inspektora fabryki lub większego przedsiębiorstwa handlowego. Zgłoszenia pod »Hłob« do Administracji. 11396

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincję. 10/24

Obręcze gumowe »Kontofera« poleca F. Rent-schner, Legionów 37. 11146

סליחות מחורר w wielkim wyborze do nabycia w księgarni N. Siegla we Lwowie w Pasażu 1. 8. 11352

Kasa wernikowska, lampy, półki na książki, porcelana, szkło i inne rzeczy do sprzedania. Mochackiego 22/1, od 3-5. 1.321

Pękna jaśniejąca, rzeźbiona, ośbowa, ciemna sprzeda tapicer Szczerba, Lwów, ul. Zyblikiewicza 1. 11279

Fortepian Gösendorfera zupełnie nowy wypożycze. Dołkowi, Zimorowicza 6. 11373

Makroskop Reicherta najnowszej konstrukcji z immersją sprzedam. Dołkowski, Zimorowicza 6. 11374

Do sprzedania realność w Zamarstyn wieś dom mieszkalny o 10 ubikacjach dotąd nie wynajmowanych z ogrodem z wyczerpanym wodociągiem nadającym się pod budowę fabryki ze względu na kształt czworoboku. Wiadomość u adw. Dr. Liebermana, Lwów, ul. Podleskiego 10, II. p. 11376

WOLNE POSADY.

Magazyn konfekcy męskiej i dziecięcej, Körner, Lwów, Trybunałska 6, poszukuje zdolnego sprzedawcy. 11179

Kucharka do zakładu sierót Za Zbrojownią 3, poszukiwana. Zgłoszenia od 5-6 w kancelaryi. 11188

Panna, któraby się zajęła pięcioletnim chłopczykiem na 2 godziny przed i po południu zostanie natychmiast przyjęta. Zwerdlingowa, Legionów 35/III. 11103

Potrzebna panna na całe popołudnie do dziewczynki III. kl. licealnej. Wymagane początki francuskiego. Zgłoszenia ul. Legionów 23, Skład obuwi. 11353

Poszukuję pannieki z maturą gimnazjalną do dziewcząt z 11-12 godzin popołudniu. Informacje od 12-1 Trawnikiego 8, parter lewy. 11262

Poszukuję natychmiast zdolnego chłopca do sklepu. Zgłoszenia Firma »Records«, Furmańska 5. 1119

Krawczynię przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11289

Potrzebna panna znająca buchalterię do biura. - Listy »Biurolistka« biuro dzienników, Buchstaba, Legionów 21. 11155

Praktykanta przyjmie księgarnia Rubina, Batorego 4. 11314

Praczkę przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11290

Chłopca do praktyki poszukuje Magazyn Konfekcy i Galant ryl firmy Ch. Stadler, Lwów, ul. Jagiellońska 15. 11392

Panna inteligentna poszukiwana do dwojga sympatycznych dzieci, znająca sycie ma pierwszeństwo. Zgłoszenia: Słoneczna 7 u gospodarza 1138/

Adwokat Dr. Lindenbaum w Gminianach poszukuje panny z dobrego domu ze znajomością francuskiego jako nauczycielki dla 6-letniej dziewczynki. Dobre obchodzenie się. Warunki według umowy. 11314

DO ZARZĄDU gospodarstwa domowego na prowincyi, niedaleko Lwowa, poszukują się doświadczonej, inteligentnej i rzetelnej kobiety, któraby ewentualnie podjęła się także wychowania dwojga dzieci (do 10 lat). Dobre warunki zapewnione. Samostnie stojące panie mają pierwszeństwo. Dokładne oferty z podaniem dotychczasowego zajęcia zgłosić do Administracji pod »Rzetelna« do 22. września. 11401

Magister farmacji z pięcioletniem poszukiwany jako zarządca zaraz do małego miasteczka. Wiadomość »Zarządca« Administracja. 11397

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Większego magazynu masywnie zbudowanego, suchego i dobrze oświetlonego poszukuje do najęcia fabryka »Dąb«, Lwów, Łyczakowska 27. 11395

Młoda osoba (kobieta) poszukuje pokoiku umeblowanego lub łóżka przy inteligentnej rodzinie. Wiadomość przyjmuje cukiernia Legionów 25 w podwórzu. 11409

Mam lokal frontowy z 2 ubikacjami przy najruchliwszej ulicy Lwowa. Poszukuję spółnika z większym wkładem celem założenia hurtownego interesu. Zgłoszenia pisemnie do biura ogłoszeń Buchstaba, Legionów pod M. B. 11410

Pokoju umeblowanego lub bez mebli dla 1 osoby poszukuje się M. Baruch, Krasiwickich 8. 11411

Lekarz szpitala powszechnego poszukuje w ulicy Piekarskiej dwóch pokoi bez kuchni dla ordynacji popołudniowej ewentualnie nieumeblowanych. Zgodzi się na zamianę 4 pokoi z kuchnią za 5-6 pokoi w tej ulicy za odpowiednią dopłatą. Listy »Ordynacye«, Biuro dzienników Buchstaba, Legionów 21. 11192

NAUKA I WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole française« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite sów. 1101

Krajskiego, angielskiego, francuskiego i matematyki udzieli słuchacz filozofii za mieszkanie z śniadaniem lub za wynagrodzeniem. - Listy do Administracji pod »Neofilolog«. 1133

Księgarnia »Beth Israel«

sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15. kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Poszukuje się instruktora(ki) do 5 dzieci w wieku 10-14 lat do przygotowywania do egzaminów gimnazjalnych, wydziałowych i hebrajskich Wikł i mieszkanie zapewnione, wynagrodzenie według umowy. Rubin Engelberg, Mikuliczyn. 11388

Poszukuję lekcji z I, II lub III. kl. gim. Znam jęz. hebraj. i początki angielskiego. Wiadomość w Adm. pod »8«. 11393

Do hebrajskiego przyjmie studenta jako nauczyciela Dr. Lew n, Sobieskiego 12. 11383

Angielskiego 3 lekcji tygodniowo (konwersacja, lektura) udzieli za odnajęcie pokoju kawalerskiego. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń »Polame«, Sykstuska 43. 11104

MAM ZAMIAR MOICH dwóch chłopców w wieku 7 i 10 lat (II. kl. lud. i I. kl. gimn.) oddać na całkowite utrzymanie. Reflektuję tylko na łom inteligentny, gdzieby dzieci miały zachować i rodzicielską opiekę, jakoteż osobne i zdrowe pomieszkanie. Domy nauczycielskie mają pierwszeństwo. - Warunki płatności jak najkorzystniejsze. - Zgłoszenia pod »Opieka« do Administracji do 20. września. 11403

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję na spółnika kapitalisty do zaprowadzenia interesu z kapitałem 1,00,000 Mp. Zgłoszenia do Administracji pod »Gdańsk« za wylegi tymowaniem się kwitem inser-towym. 11405

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wiedniu ord. 3-5 Szopena 7 (boczna Podleskiego-popol. 11419

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. (sowrócił i ordynuje Słowackiego 4 naprzeciwgi poczty. 11405

Ogłoszenia.

WAZELINA marki Columbia W BECZKACH. **WAZELINA marki Columbia** w blaszanych pudełkach à 14 kg. najlepszej jakości poleca **FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887** „COLUMBIA“ L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW mogą być polamane. płać po 85 Mk. za sztukę. **JAKÓB ROSENMAN**, Lwów, ul. Akademicka 26. 10790

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU **Agid i Umschweif** Lwów, Żółkiewska 16.

zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 10348

Forma do KUR KANAŁOWYCH 60/90 kompletna, nowa do sprzedania. - Wiadomość **LWÓW, LISTOPADA 1. 56** u właściciela. 11238

E. F. E. F. najpewniejszą angielską **S. Feder**, Lwów, ul. Sykstuska 7. Wszystko na prowincję dyskutacja i opłatnie za dostawaniem 500 Mp. za raz.

Willa za 6500 dolarów

we Lwowie koło parku stryjskiego do sprzedania, 8 pokoi, gaz, elektryka, wszelaki komfort, ogród, 4 pokoje mogą być wolne.

Wiadomość: Adwokat, Dr. Gologórski, Lwów pl. Bernardyński L. 11. 11401

Zarówki świecowe do świeczników matowe i jasne dostarcza natychmiast firma

Bernard Panzer LWÓW, KOPERNIKA 17. 11415

KAPY, CERATY, CHODNIKI, MEBLE TAPICEROWANE, DYWANY I FIRANKI

poleca **Skład tapet S. Weiss** LWÓW, SOBIESKIEGO 2. 11011

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 350
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciwko klasztoru, 1908

ETYKIETY wszelkiego rodzaju wykonuje i ma na składzie **LITOGRAFIA** Lwów, ul. Św. Michała 4

WOLNE POSADY.
Poszukuję panny do szycia i do pomocy w gospodarstwie. Feinsinger, Sykstuska 14. 11216

Dla reklamy

sprzedajemy po cenach

hurtownych

żakiety, swaetry męskie, pończochy, szale i czapeczki zimowe

'Dom pończoch'

ul. Jagiellońska 11.

PIERWSZORZĘDNA 11318

KAWIARNIA i RESTAURACYA RENESANS

we Lwowie, ul. 3-go Maja 12, w parterze

poleca śniadania, obiady i kolacje oraz pierwszorządnej jakości rozmaite napoje krajowe i zagraniczne. — Bar poznański obficie zaopatrzony w przekąski i napoje. Największy lokal w całej Polsce mieści przeszło 1000 osób.

RENDEZ-VOUS świata eleganckiego i kowieckiego.

Codziennie w południe przy obiedzie i wieczór koncert słynnej orkiestry symfonicznej pod batutą znakomitego kapelmistrza i kompozytora Szwaremanowa.

Za Brylanty, Złoto, SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PLACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wjeżdżając przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

Ogłoszenie.

W 8-mio kl. Gimnazjum Męskim Gminy Izraelickiej w Kielcach wakuje posada: kierownika i nauczyciela matematyki.

Podania z załączeniem życiorysu, odpisów świadectw i referencji przesyłać należy pod adresem Dyrekcji 8-io kl. Gimn. Z d. 11382

w Kielcach, Seminaryjska 24.

PALTA ZIMOWE

w Magazynach Kontekcji
męskiej i dziecinnej

Körner

Lwów, Trybunalska 6.

Do założenia
przedsiębiorstwa przewozowego
we Lwowie
szukam spółnika.

Mam do dyspozycji lokal na oturo w śródmieściu, koncesyę, wozy i uprząż. — Zgłoszenia pod »Spedycja 100« do »Małopolskiej Rekamys«, Lwów, Kopernika 16. 11414

Rowery, płaszcze, węże, pompy dzwonki kołowe i wszelkie przybory do tychże. GUMA do wózków dziecięcych hurtownie i detalicznie poleca 11372

Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka 26.
Własny warsztat reperacyjny.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Tabliczki szkolne

zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma

ALBERT PROJEKT

Lwów, Rutowskiego 24. 11123

10% więcej niż każdy inny!
płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY**
i wszelką biżuterię i obrączki ślubne po kursie dziennym!
LWÓW, pl. Akademicki 4. 11417

Towarzystwo spedycyjno-przewozowe

A. ADAMOWSKI i Ska

Z ogr. odpow.

Centrala:
Lwów,
Czarnieckiego 3.

Oddziały:

Kraków, Czerniowce, Śniatyn, Zdobunowo Brailła, Galacz, Gdańsk.

Wykonuje wszelkie dowozy spedycyjne transportu meblowego pod konwojem lub ubezpieczeniem oraz przewozy ładunki miejscowe w zaimi meblowymi, w kraju i zagranicą. 11418

Cosulich Line

Warszawa, Królewska 39.

Regularna stała komunikacja do Ameryki południowej (Brazylia i Argentyna)

Najkrótsza, najbliższa, najlepsza i najtańsza droga!
najbliższe odjazdy:

S/S: »Atlanta« dnia 22. września

S/S: »Sofia« 13. października

S/S: »Columbia« 1. listopada

Cena bil tu III. klasy ze Lwowa wraze w:zy tkiem kosztami dolarów 84.—

Prospekta i informacye udziela także Żydowski Komitet ratunkowy, LWÓW, GMACH SKARBKA.